

KMETSKI LIST

Številka 20

Ljubljana dne 17. maja 1939

Leto XXI

Želimo varne strehe

Dan za dnem postaja svetovni položaj po eni strani bolj jasen, po drugi strani bolj zapleten. Niti iz poročil svetovnega tiska niti iz onih, ki jih oddajajo razne radijske postaje, pa ni mogoče razbrati tistega, kar si vsaj mali narodi najbolj žele. Vse se giblje in vre,

nestalnost

se iz dneva v dan prav nič ne spremeni. Včasih je napetost hujša, včasih nekoliko pojenja, venomer pa ima človek občutek, kakor da tava ponoči po razkričanem gozdu. Izza vsakega debela lahko vsak trenutek kdo plane nadenj.

Prav ta negotovost je tista strašna moč, ki muči danes ves svet in izpodrezuje korenine vsakemu širšemu debelu. Iz negotovosti in nejasnosti raste nezaupanje. Tako se godi, da je res po starem reku — človek človeku volk.

Kakor med posamezniki, taki in še bolj usodni so odnosi med narodi in državami.

Prav zato opažamo povsod, kjer so ljudje tako srečni, da v njih prevladuje trezno gledanje in nepristransko presojanje, da se manjše enote po pogodbah in paktih združujejo v večje, odpornejše in bolj sposobne za obrambo. Vsaka zase ohrani svojo samobitnost, za primer življenjske nevarnosti pa vendar pomenijo — celoto.

Tako vidimo, da

male države

sklepajo med seboj zveze, katerih glavni in edini namen je, okrepiti in povečati vojaško obrambno moč. V posameznih primerih se tudi ta ali ona mala država poveže z večjo ter se na ta način skuša zavarovati.

Tudi na jugu Evrope smo že dolgo poznali take meddržavne zveze. Mala antanta je segala daleč gori v Srednjo Evropo. Balkanska zveza, ki še obstoja, je izrazito tvorba evropskega jugovzhoda.

Nihče si ne more misliti in ne bo verjel, da so bile te meddržavne zveze sklenjene v napadalne namene. Nasprotno! Deloma je bil njih namen, ustvariti kljub državnim mejam večje gospodarske in prometne celote (omiljenje carin, ugodnostne prevozne tarife, olajšave pri potnih listih, poenotenje zakonodaja itd.), deloma pa — in to je poglavitno — je namen takih zvez okrepitev skupne obrambne sile.

Velik del držav, ki so tvorile ali tvorijo imenovane zveze, so mlade tvorbe, v celoti ali pa vsaj v posameznih delih nastale šele po svetovni vojni. Jasno je zato, da te države nimajo in ne morejo navzven imeti osvajalnih ali napadalnih namenov, ker ima vsaka z ureditvijo svojega lastnega notranjega življenja dovolj posla.

Ako pa že države kot celote čutijo potrebo z naslonom druga na drugo povečati svojo odpornost, je to toliko bolj potrebno narodom v eni sami državi.

Varna streha

S to ugotovitvijo smo stopili na domača tla. Kar je drugim nujno, je tudi za nas ukaz. Tega nam po vsem povedanem ni treba posebej dokazovati. Zato samo pravimo, da si Srbi, Hrvatje in Slovenci v skupni hiši zagotovimo varno streho samo pod pogojem, če bomo enotni in složni med seboj. Dogodki zadnjega leta nas silijo, da to ugotovitev ponavljamo, čeprav je za mislečega človeka sama po sebi jasna. In prav zaradi tega, ker se vprašanje sloge ali nesloge ne tiče samo Srbov in Hrvatov, ampak vse države, katere sestavni del smo tudi Slovenci,

imamo tudi Slovenci ne le pravico, ampak celo dolžnost, da k vsem tem vprašanjem zavzamemo svoje stališče in tako pomagamo odstraniti ali vsaj premostiti vse tiste težave, ki nas danes še razjedajo.

Naravno in seveda posebno zaradi tega nadčloveškega trpljenja gledamo na dogodke in njih razvoj nekoliko drugače kot naši srečnejši bratje. In prav zaradi tega opominjamo vse k treznosti, ker nikomur ne voščimo, da bi bil deležen enake usode, kakršna je brez naše krivde udarila nas. Nikdar in pod nobenim pogojem ne smejo naša notranja nesoglasja prekoračiti okvir domačih vprašanj. In prav zato, da to nevarnost odstranimo, moramo zahtevati čimprejšnjo rešitev in tako ureditev, da bomo sami imeli občutek resnične enote in lahko tudi pred svetom veljali za tako.

Nade in bojazni okrog sporazuma

Slovenska javnost, o kateri se zdi, da nima razloga biti udeležena pri sklepanju hrvatsko-srbskega sporazuma, vendar ni tako brez zanimanja za to stvar, da ji ne bi želela uspeha.

Nismo le enkrat poudarjali, kako globoko je v nas zasidrano upanje, da se bo Hrvatom pripoznala pravica, ki jo kot celota iščejo ves čas, odkar tvorijo sklenjeni skoro petinski del države. Ta del je predvsem važen zaradi svoje zemljepisne lege, saj ga na eni strani obdaja morje in predstavlja po drugi strani zvezo s Srednjo Evropo. Morje — to je pot v oddaljeni svet, suha zemlja je pot v važne dele evropske celine. S Slovenijo vred pa tvori Hrvatska tudi obmejno ozemlje napram velikim sosedom Nemčiji in Italiji ter zadnje čase s slovansko zemljo občutno povečani Madžarski. Napram vnanjemu svetu je torej Hrvatska tista jugoslovanska pokrajina, ki posreduje stike z njim, ki pa mora tudi prva prenesti njegov pritisk.

V času, ko se evropske meje predstavljajo in še ni videti konca takim poskusom, je brez dvoma važno, da so v vsaki državi zadovoljne predvsem obrobne pokrajine. Te prisluškujejo prav vsemu, kar se godi v bližini meja. Z velikimi upi se vdajajo pohvalam, ki jih tudi narodi razglašajo o sebi, sosedovo gorje pa jim ostaja prikrito. Od lastne domovine jih tako trga podtalni črv. Kar naenkrat se pokaže prejedeno mesto, človeku postane tuja svoja domovina. Ni nevarnosti, da bi države, ki vise s svojo težo nad severom, vzhodom in zahodom Jugoslavije, mogle vzbuditi v naših državljanih hrepenenje po vseh liberalnih svoboščinah dvajsetega stoletja. Toda načelo o samoodločbi narodov, ki je služilo za temelj zadnjemu miru 1918—1920, še danes odmeva po Evropi in se zaradi raznih dogodkov znova poživlja.

V naši notranji politiki smo na to načelo gledali različno. Ena usmerjenost je smatrala za temeljni politični nauk princip o enotnem jugoslovanskem narodu. Druga govori o treh narodih, ali vsaj o treh individualnostih, ki jim ne gre odrekati prav bližnje sorodnosti. Hrvatje žele, da se jim ta individualnost ustanov prizna.

Združena srbijska opozicija, ki jo sestavljajo demokratska stranka, stranka zemljaradnikov in del radikalov, je to zahtevo osvojila in sklenila z dr. Mačkom kot vodjo Hrvatov dogovor, v katerem se ugotavlja, da tvorijo Hrvatje posebno individualnost, kateri pripadajo vse pravice, ki pripadajo tudi Srbom kot drugi individualnosti. Drugo načelo je enakopravnost, enakost v bremenih in enakost v pravicah. Tretje načelo je skupnost meja, četrto skupnost vladarja. Te bistvene točke so tvorile do zadnjih pogajanj med predsednikom vlade Cvetkovičem in dr. Mačkom kakor vodjo Hrvatov dogovor, v katerem se ugotavlja, da tvorijo Hrvatje posebno individualnost, kateri pripadajo vse pravice, ki pripadajo tudi Srbom kot drugi individualnosti. Drugo načelo je enakopravnost, enakost v bremenih in enakost v pravicah. Tretje načelo je skupnost meja, četrto skupnost vladarja. Te bistvene točke so tvorile do zadnjih pogajanj med predsednikom vlade Cvetkovičem in dr. Mačkom program opozicije, podprt v zvezi z volitvami od 11. XII. 1938. tudi od strani JNS.

Vnanje prilike zahtevajo od nas enotnost in pripravljenost na vse. Mnoga prijateljstva, ki smo jih mogli občudovati med raznimi državami po vnanjih priredbah, ki pa jih notranje nismo prav doumeli, dokler se niso končala s prestankom nekaterih od njih — so nas prav glasno opozorila na možnosti, ki ne poznajo izjem. Zato je celotna naša notranja politika pričela gledati na hrvatsko vprašanje kakor na zadevo, ki ji je okvir strankarskih pogajanj preozek. Zaradi takega gledanja je prišlo tudi na strani JRZ, ki je izšla kot zmagovalka iz volitev 11. XII. 1938., do priznanja načel, ki so že preje našla polno odobritev pri vseh drugih strankah. Za vse politične skupine je tedaj program o rešitvi hrvatskega vprašanja postal istoveten.

Vsebinska hrvatskega vprašanja zadeva bistveno preureditev našega državnega življenja. Če se priznava individualnost Hrvatov, je naravno, da se prizna tudi pokrajina, kjer prebivajo, kot individualno hrvatska. Za kraje, kjer žive strnjeno, ni težav, toda kraji, kjer segajo

vanje Srbi, so za te ravno tako važni kakor so prvi važni za Hrvate. Znano pa je, da so v Vojvodini, Sremu, Bosni in Hercegovini eni z drugimi pomešani.

Naslednja važna točka pa bi bila kompetenca. Kaj naj še nadalje vodi država kot celota, kaj naj preide na pokrajine? Misel, da bi nekaj skupnih ministrstev zagotovilo enotno vodstvo državnih poslov, je v načelu pravilna. Brez skupne vojske in prosvete, prometa in finance ter vnanje politike pa si seveda nobenega resnega državnega organizma ne moremo zamisliti. Država, ki bi na posamezne dele prenesla toliko oblasti, da bi postala odvisna od njih, bi hitro izgubila upravičbo za obstoj. Posebno velja to pri slovanskih narodih, ki prvokrat stopajo v šole samostojnosti — potem, ko so v davnih stoletjih zaradi prepirljivosti svojih takrat še manj izrazitih individualnosti, izgubili državno samostojnost že skoraj vsi, ozemlja pa sploh mnogo in za vedno.

Za voditelje državne politike je jasno, da se žilavo poudarjeni, moško in z veliko moralno silo trajno izpričani volji Hrvatov po posebni ureditvi njihovega položaja v državi ni moč upirati. Jasno je dalje, da je potrebna zaradi tega preuredba državne uprave, zlasti resnična uvedba popolne enakopravnosti.

Jasno je, da doba ne dopušča poskusov, ki bi narod gnali v ostre politične borbe in da je

treba stvari opraviti z ljudmi, ki smejo trditi, da jih je narod svobodno izbral za svoje predstavnike ali voditelje.

Zato smo kot Slovenci v polni meri privrženi sklenitvi sporazuma. Nele ker upamo, da bodo Hrvatom dane dobrine samo po sebi tudi dane nam, temveč še bolj, ker najbolj čutimo povezanost svoje usode s srečnim izidom srbo-hrvatskih razgovorov. Nihče ne bo bolj srečen, če se zasuje prepad med njimi, kakor bomo mi, ki vemo, koliko trpi narodno telo. Vemo dobro, da tudi Hrvatom velevala razum, da brez močne Jugoslavije ni svobodne Hrvatske. Vemo pa, da brez zadovoljnih Hrvatov ni močne Jugoslavije. Današnje ure zahtevajo mnogo modrosti, in modrost hrvatskega voditelja, ki je bila tolikokrat zmagovalka, kolikokrat je bila v izkušnjah, se nam vidi zadostno jamstvo za previdno razrešitev notranjih državnih vprašanj. Ta modrost lahko prisili vse manj modre k umiku, ker ima za temelj možato besedo in zvesto slovansko srce.

Slovenci nič manj ne verjemo, da je rešitev hrvatskega vprašanja obenem rešitev časti in ponosa vsakega jugoslovanskega državljana posebej. Poklicani smo, da sestavljamo državo, ne da smo le njen neznani del.

Ce bi teh upanj ne imeli, bi s strahom gledali na zgodovino, ki se je pričela pisati in ki je nanovo obrnila nekaj temnih listov.

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug

Letošnji občni zbor Zveze slov. zadrug se je vršil v ponedeljek dne 8. maja v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Občni zbor je vodil predsednik Zveze g. Ivan Pipan. Navzoča sta bila zastopnika kr. banske uprave in Glavne zadrugne zveze. Z zborovanja je bila poslana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in kr. namestnikom ter pozdravne brzojavke kmetijske-mu ministru.

Po ugotovitvi sklepčnosti in pozdravu številnih delegatov od strani predsednika je podal izčrpno poslovno poročilo ravnatelj Zveze g. Fran Trček. Iz njegovega poročila posnemamo med drugim:

Poslovno poročilo

Splešno

Lansko leto smo ugotovili, da so se predlanskim gospodarske razmere vidno izboljšale. Zal glede lanskega leta ne moremo beležiti nadaljnjega izboljšanja kljub velikim investicijam za oborožitev. To pomeni le nekako polovično izboljšanje v primeri z najboljšimi povojnimi leti 1928./29., zato o visoki konjunkturi še ne more biti govora. Prav tako tudi še ni izgledov, da bo izboljšanje naraščalo in doseglo nivo zadnje visoke konjunktore. Mednarodni barometer kaže vse preveč slabo...

Potrebna je torej še dalje previdnost, da ne bomo ponavljali kreditne inflacije in drugih starih napak, ki posredno ali celo neposredno izvirajo nove krize.

Delovanje naših zadrug

Velika večina kreditnih zadrug je oživela in bo le v posameznih primerih prišlo do likvidacije, vendar ne toliko, kot bi bilo pričakovati z ozirom na dolgotrajnost in ostrost krize — dokaz, da je zadrugništvo v svojem jedru zdravo in zmožno življenja v vsakih razmerah.

Glede posameznih vrst zadrug bi bilo pripomniti:

Kreditne zadrug so močno izboljšale svojo likvidnost. Večina je že mogla začeti podeljevati nova posojila iz novih in starih oproščenih, a ne dvignjenih vlog; nekatere pa so bile še nelikvidne, zato se jih je moralo zateči pod zaščito nadaljnjih 14, tako da so bile konec leta zaščitene 104 zadrug ali dve tretjini.

K likvidnosti posojilnic je največ pripomogel lombardni kredit Poštne hranilnice, ki so ga najele skoraj vse, ki imajo kmetijske dolge, v skupnem znesku 43 milijonov din.

Doslej objavljene bilance kažejo, da so pri mnogih posojilnicah lani vloge nekoliko narasle in so znašale okrog 485 milijonov din v primeri s 477 milijoni v letu 1937. ali s 678 milijoni v letu 1931., ko je bilo stanje najvišje. Nazadovanje vlog se je torej ustavilo, čeprav se je likvidnost posojilnic zelo dvignila. Pri mnogih posojilnicah so nove vloge naraščale, ker so ljudje videli, da je Damoklejev meč v obliki neizvestnega stanja kmetijske zaščite odstranjen in da se je likvidnost posojilnic izboljšala.

Stara posojila so tudi lani precej nazadovale, ker so mnogi dolžniki laže plačevali svoje obveze, v celoti so pa nekoliko narasla, ker so podelile zadrug precej novih.

Obrestna mera se lani ni spremenila in je znašala za stare vloge po 2 do 3 %, le izjemoma po 4 do 5 %, za nove vloge 3 do 5 %, za posojila pa za kmetiska 3 %, za nekmetiska 5 do 8 %, le izjemoma tudi več.

Mlekarske zadrug so z lahkoto prodajale mleko in mlečne izdelke in so se cene nekoliko dvignile. Točnih podatkov še nimamo, ker je sestavljenih še nekaj bilanc, sedimo pa, da so vnovčile čez 3 milijone litrov mleka. Kolikor moremo posneti iz dosedanjih poročil, so plačevale zadrug članom mleko po din 1'— do 1'40, vnovčevale pa so ga po din 1'70 do 2'20. Cene maslu so bile din 26'— do 32'—, siru din 16'— do 20'— za kg, torej nekoliko višje kot prejšnje leto.

Kmetijske strojne in električne zadrug so delovale normalno; v obratu so imele 20 kombiniranih mlatilnic, 14 slamoreznic, 19 motorjev, 11 žag, 5 travniških bran, 6 trijerjev itd., skupaj 96 strojev.

Glede ostalih vrst zadrug bi bilo pripomniti, da so se razvijale razmeroma primerno, vendar je večina beležila primeren napredek.

Večje spremembe v ustroju, stanju in tudi delovanju naših zadrug povzročajo novi zadrugni zakon, ki se mu zadrug počasi prilagajajo. Ne katere zadrug pa se ne morejo prilagoditi novemu zakonu, ker ne morejo omejiti poslovanja samo na svoje člane.

Delo Zveze

Zastopanje zadrug

Tudi lani smo imeli še veliko posla z likvidacijo kmetijskih dolgov in vzpostavitvijo likvidnosti.

Glede likvidacije kmetijskih dolgov moramo reči, da Priv. agrarna banka še vedno pregleduje obračune in je zaradi tega do konca leta prevzela šele del dolgov. Novo razočaranje doživljajo zadrug pri tem, da banka zelo rigorozno preiskuje, komu gre in komu ne gre zaščita. Tako se dogaja, da mnoge dolgove vrača zadrugam in to več slabih nego dobrih. Ne moremo se znebiti vtisa, da gre pri tem v prvi vrsti za državne interese.

Dalje smo delali na reorganizaciji zadrug po novem zadrugnem zakonu. V ta namen smo sestavili vzorna pravila za vse vrste zadrug in nekatere nujnejše tiskovine. Reorganizacija se razvija postopoma in se je do konca leta ena tretjina zadrug prilagodila novemu zakonu.

Previsoka zakonita obrestna mera še vedno velja, ker javni denarni zavodi prej ko slej tekmujejo s privatnimi za hranilne vloge. Zato je denar še vedno drag, kar ovira podeljevanje kratkoročnih rentabilnih posojil in povzroča tako visoko likvidnost denarnega trga, čeprav smo sicer revni na tekočem kapitalu.

Napredek pri najbolj perečem vprašanju, t. j. pri prizadevanjih za normalizacijo denarnega trga, smo doživeli v obliki lombarda 50 % (v resnici le okrog 35 %) kmetijskih dolgov. Priznati moramo, da sta tukajšnji podružnici Poštne hranilnice in Priv. agrarne banke poslovali hitro in kulantno, tako da so vse prizadete zadrug lahko dobile lombardni kredit.

Pouk in propaganda

Pri pouku in zastopanju zadrug nam je služil v prvi vrsti »Zadrugni vestnik«, okrožnice, sestanki, razgovori v pisarni, dopisovanje in seveda tudi revizijsko delo.

»Zadrugni vestnik« smo izdajali enkrat na mesec v obsegu ene tiskovne pole in so ga prejemale vse zadrug ter mnogi njihovi funkcionarji. Okrožnice smo poslali zadrugam 9, opravljeni zapisnik pa je dosegel število 12.506 spisov, torej zopet nekoliko več kot predlanskim. V Zadrugno šolo smo poslali 19 učencev, in sicer v prvi tečaj 13 začetnikov, v drugi tečaj pa 6 absolventov prvega tečaja. Poleg tega smo s podporo banske uprave priredili tudi tridnevni tečaj za praktične zadrugne funkcionarje.

Revizije zadrug

Naši trije revizorji so revidirali 170 zadrug, poleg tega pa sestavili 114 zadrugam računsko zaključke. Z revizijami smo še vedno nekoliko v zamudi, ker je v težkih časih revizija bolj zamudna, vrhu tega pa nas je zelo ovirala likvidacija kmetijskih dolgov, pri kateri so morali revizorji izdatno pomagati. Upamo, da bo v bodoče bolje, ker letos nastopi četrti revizor.

Prej ko slej lahko trdimo, da ogromna večina zadrugnih funkcionarjev kljub težki borbi za svoj lastni obstanek z vso vnemo in požrtvovalnostjo upravlja zadrug in vdano prenaša nevarnosti ter očitke in zmerjanja nestrpnih vlagateljev. Vsem tem je treba izreči toplo priznanje in zahvalo. Posamezni pa seveda popuščajo in jih vsa prizadevanja revizorjev in disciplinski ukrepi Zveze ne morejo pripraviti do poboljšanja.

Lani se je ustanovilo z našim sodelovanjem in stopilo v naše članstvo 17 zadrug.

Denarno poslovanje

Sredi leta je bil Zvezi odobren odlog plačil (zaščita). Doslej je objavila dva razporeda in oprostila z njima 19 % starih vlog, zagotovljen pa je že tudi tretji razpored, ki bo oprostil primeren nadaljnji znesek.

K posameznim večjim bilančnim postavkam pripominjamo:

Naložbe pri denarnih zavodih. Stare naložbe smo vse lani likvidirali, največ v obliki brezgotovinskih kompenzacij, na novo pa smo začasno naložili din 5.294.215 pri večjem številu denarnih zavodov, da je nevarnost manjša.

Starih kreditov nam je uspelo izterjati za dobra dva milijona in pol. Na novo smo podelili zadrugam din 5.210.325— kreditov, ki so kratkoročni in dobro zavarovani, večina hipotekarno. Konec leta so znašali (stari in novi) din 28.671.071—. Tudi lani smo skrbno ocenjevali zavarovanje kreditov in ugotovili ugodnejše stanje, ker so se dvignile cene in likvidnost zadrug.

Vrednostni papirji so se nekoliko pomnožili, ker smo morali od nekaterih zadrug sprejeti obveznice kmetijskih dolgov za kritje naših terjatev. Njihova bilančna vrednost pa se je zvišala tudi za kurzni dobiček v znesku 23.744 din. V bilanci so izkazani po nominali, oziroma po borznih tečajih, v kolikor notirajo; znašali so din 1.032.487—.

Hiša je izkazana po običajnem 2% odpisu in znaša še din 885.930—. Njena donosnost je ugodna.

Vloge zadrug so se po dolgem času zopet močno dvignile, in sicer izvirar nastal okrog 11 milijonov iz lombardnega kredita, 1 milijon iz prenosa nedvignjenih starih vlog, 1 milijon iz docela novih vlog. — Bilanca jih izkazuje za din 34.889.341—, od tega na novem računu din 13.240.598—.

Kredit pri Narodni banki smo popolnoma odplačali, ker je bil predrag in vsaj začasno nepotreben.

Zadružni pomožni sklad I. se je močno znižal, ker smo 836.088 din porabili za sanacijo sedmih kreditnih zadrug, sklad II. pa je ostal nespremenjen.

Lastno premoženje (deleži in rezerva) se je zopet zvišalo za pripis predlanskega poslovnega in lanskega kurzega prebitka in ga izkazuje bilanca za din 1.480.957—.

Lombardni kredit na kmet. dolgove, ki smo ga najeli za naše zadruge, je znašal konec leta še din 42.843.051— in se bo prihodnja leta dalje amortiziral z anuitetami kmetijskih dolgov.

Upravni stroški so se lani nekoliko zvišali, vendar ne toliko, kolikor je sorazmerno naraslo delo in zaradi tega tudi osebje. Pripomniti moramo v pojasnilo tistim, ki morda mislijo, da so upravni stroški visoki, da smo imeli samo za posle, ki ne donosajo nikakega zasluga in jih posamezne zadruge ne opravljajo, din 306.518— stroškov (in sicer za revizije din 222.482—, za zadružni tisk in pouk din 69.036—, za statistiko din 15.000—), dohodkov za kritje teh stroškov pa samo din 81.000— upravnega prispevka in din 41.000— podpore, skupaj din 122.000—, tako da je znašal primanjkljaj din 184.518—, ki jih je bilo treba plačati iz dohodkov denarnega poslovanja.

Obrestne mere za vloge lani nismo več znižali, čeprav bi jo z ozirom na odlok o odlogu plačil smeli. Hoteli smo zadrugam nuditi vsaj nekoliko odškodnine za udarec pri likvidaciji kmetijskih dolgov in jim tako omogočiti bilančno ravnotežje. Zaradi tega smo obrestovali stare vloge po 2½% do 3½%, nove pa najprej po 3 do 4½%, pozneje pa ½% višje, torej po 3½% do 5%; kolikor višja je vloga ali daljši je odpovedni rok, toliko višja je obrestna mera. Še manj enotna je obrestna mera za kredite, ker so dohodki mnogih zadrug tako nizki, da jim nismo mogli računati niti tolikšnih obresti, kolikršne nudimo za vloge, zaradi česar smo morali zadrugam z zadovoljivimi dohodki računati nekoliko več.

Kmeti list najboljši prijatelj slovenskega kmetkega človeka. Čitajte, priporočajte in širite ga povsod.

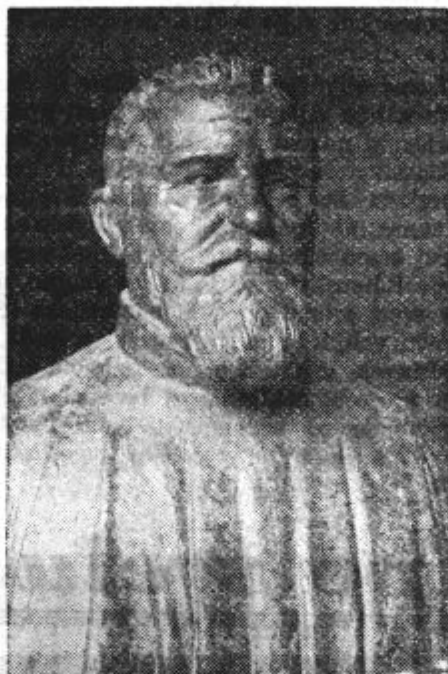
Doma in drugod

Posvetovanja opozicije

V četrtek in petek preteklega tedna so se vršila v Beogradu posvetovanja med predstavniki JNS in Združene opozicije na stanovanju zemljoradniškega prvaka Joce Jovanovića. Predmet posvetovanja je bilo vprašanje nadaljevanja razgovorov z dr. Vl. Mačkom o rešitvi hrvatskega vprašanja. Razgovori med zagrebško in beograjsko opozicijo ter Jug. nac. stranko se bodo v kratkem nadaljevali.

Hrvati in beograjska opozicija

»Hrvatski dnevnik«, glavno glasilo dr. Vl. Mačka in HSS je grajalo hladno zadržanje beograjske opozicije za časa razgovorov med predsednikom vlade in dr. Mačkom o rešitvi hrvatskega vprašanja.

Jutri se bo Ljubljana oddolžila spominu zaslužnega zdravnika in Jugoslavana dr. Eda Šlajmerja, ki ima neprecenljive zasluge za razvoj zdravstva in tudi za splošni dvig Slovenije. Možu, ki je vse svoje moči posvetil narodu, bo narod v svojih srečih ohranil večno živ spomenik hvaležnosti.

skega vprašanja. Posebno ostro prijemlje Davidovičeve demokrate, ki jim očita, da so svoj čas bili pripravljeni pristati na vsak sporazum, ki ga bi Hrvati napravili s katero koli srbijansko stranko. »Hrvatski dnevnik« pa izreka priznanje in pohvalo SDS, ki je stala več čas zvesto ob strani hrvatskega naroda. Prav tako podčrtava Mačkovo glasilo zvesto sodelovanje nekaterih članov Jug. nac. stranke v najvažnejših trenutkih pogajanj za sporazum.

Zborovanja

Preteklo nedeljo so se vršila zborovanja Jugoslovanske nacionalne stranke v Ljutomeru, kjer je poročal senator Ivan Pucelj, v Krškem pa Milan Mravlje.

Zbližanje med pravoslavniimi cerkvami

V Beogradu je te dni zasedal arhierejski sabor srbske pravoslavne cerkve. Na dnevnem redu je imel poleg drugega tudi predlog za spremembo zakona o volitvah patriarha. Posebna komisija je razpravljala o cerkvenem tisku in o izdajanju cerkvenih knjig v staroslovenski. V tej komisiji sodelujeta tudi dva bolgarska pravoslavna škofa. Ta komisija je sklenila, naj se v bodoče tiskajo skupne cerkvene knjige za srbsko in bolgarsko cerkev. Prve skupne knjige bodo v kratkem izšle.

Melioracijski fond

Casopisje poroča, da izdeluje poseben odbor ministrov načrt za centralni melioracijski fond, s pomočjo katerega bodo sanirali razne zadruge, ki so prišle v težkoče. Vseh vodnih zadrug je v naši državi okrog 150.

Slov. planinsko društvo

je imelo preteklo nedeljo svoj občni zbor v Novem mestu. Zborovanje je vodil predsednik goveda dr. Pretnar. Iz poročila je razvidno, da ima SPD 31 podružnic, 7862 rednih, 1913 mladinskih in 976 članov akademske skupine. SPD ima 59 planinskih koč. Največja stavba je hotel Zlatorog v vrednosti okrog 1.300.000 din.

Strelsko okrožje

za Ljubljano je tudi podajalo obračun svojega dela preteklo nedeljo. Zborovanje je vodil predsednik general Dušan Dodić. Ljubljansko strelsko okrožje zaznamuje lep napredek in šteje 85 strelskih družin z okrog 4000 člani.

Volitve obratnih zaupnikov

Volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov v gospodarskih obratih se bodo vršile dne 15. julija t. l.

Kontingenti za izvoz lesa v Francijo

Minister za trgovino in industrijo je uredil vprašanje dodelitve izvoznih kontingentov lesa, ki je namenjen v Francijo v smislu nove trgovinske pogodbe med obema državama. Naši lesni izvozniki bodo pri izvozu v Francijo deležni posebnih ugodnosti.

Naši delavci v tujino

Iz Prekmurja je odšlo do sedaj v tujino okrog 6000 naših kmetijskih fantov in deklet za kruhom.

Vprašanje veleposestva Turn-Taksis

Med našo državo in knezom Turn-Taksis se že 15 let vleče spor zaradi razlastitve obsežnih gozdnih kompleksov v Gorskem Kotaru. Beograjsko časopisje poroča, da je bil ta spor te dni končan s poravnavo. Predmet spora so bili veliki kompleksi gozdov v obsegu 28.000 oralov, ki se raztezajo od Karlovca skoro do Sušaka.

Kakor doznava Jugoslovanski Kurir je bila dosežena poravnava na naslednji osnovi: 12.000 oralov gozda ostane nadalje knezu Turn-Taksis, ostalih 16.000 oralov pa preide v last države. Odškodnina, ki jo bo dobil knez Turn-Taksis za sekvester in za odstopljenih 16.000 oralov gozda bo znašala okrog 42.000.000 dinarjev. Ta odškodnina bo izplačana deloma v gotovini (okrog 70%), ostanek pa v bonih.

Seja banovinskega odbora

Jug. nac. stranke se je vršila v ponedeljek v Ljubljani. Na seji sta poročala senatorja Ivan Pucelj in dr. Albert Kramer.

Neurje

Medtem ko je bila letošnja zgodnja ponlad izredno lepa, nam je maj pokazal kaj neprijetno lice. Iz najrazličnejših krajev Slovenije in tudi ostalih pokrajin stalno prihajajo poročila o viharjih, toči in strelji. Zadnjič smo poročali o toči na Gorenjskem v škofješki okolici. Te dni pa je neurje obiskalo Moravce in okolico. V okolici Moravč je strela razklala več drevja, v Moravčah samih pa je strela zažgala kozolec posestnika Franca Klopčiča. Kozolec je seveda pogorel. Gasilci so komaj rešili sosedne zgradbe.

V Dežnu pri Moravčah je padala toča, ki je zlasti po sadovnjakih napravila dokaj škodo.

Kaj pravijo?

»Delavska politika« nedavno v uvodniku med drugim ugotavlja tole:

»Danes je potrebna le poostrena borba za pravice. Nemogoče pa je definirati taktiko, ki je v tem ostrejšem boju potrebna, ali bodimo uverjeni, da jo bo že diktiral razvoj sam po potrebi. Danes je naša naloga predvsem pri nas v Jugoslaviji, da zberemo svoje sile in se borimo za socialne državljanske politične pravice. Slišati se mora naš glas, čuti naše opravičene zahteve! Vsa druga tekoča vprašanja bomo v tem boju urejevali po potrebi.

»Trgovski list« razpravlja o izseljencih in tujem prometu ter pravi:

»Tuji turisti prihajajo k nam, da čim najceneje preživijo pri nas svoje počitnice. Naš človek v tujini, ki zahrepi po svoji domovini, pa večinoma zbira in varčuje po več let, da more obiskati svoj rodni dom s čim več darili in čim več denarja. Mnogokrat se pripeti, da se morajo ti naši izseljenci predčasno vrniti nazaj v Ameriko, ker so doma preveč izdali.

Pri tem pa ne smemo pozabiti, da so izseljenci del naše krvi, da so del našega naroda v tujini. Mi sami bi morali zato skrbeti, da ostanejo naši stiki z njimi živi, ker ni vseeno za nas, če ostanejo del našega naroda ali pa če utonejo v tujem morju. Živi stiki pa se najbolj vzdržujejo z obiski izseljencev v domovini.

»Nova pravda«, glasilo narodnega delavstva, presoja naš položaj takole:

»Naš položaj v mednarodnem svetu je trden, trden pa je tudi na znotraj kljub vsem vprašanjem in problemom, ki jih trenutno prinaša s seboj tok življenja. Kdor si obeta kaj iz dozdevne notranje razcepljenosti v naši državi, se bridko vara in bo ostal globoko razočaran v vsakem

pogledu. Zavestno lahko trdimo, da smo notranje, v srečo vsega pravega naroda in ne po neodgovornih posameznikih sodeč, enodušni in bratovsko povezani daleč bolj, kakor pa smo bili kdaj poprej. In prav zato bo naš narod izpregovoril o pravem času ono potrebno in vsestransko umestno, resno in odločno besedo, kakor jo bo terjal od njega zgodovinski trenutek in stvarna življenjska potreba odnosno razmere, v katere polagoma, pa neizbežno prihajamo.

Celjska »Nova doba« piše o našem notranjem sporazumu in končuje svoja izvajanja takole:

»Mi vsi, ki nam je zdrava in močna država naznotraj in na zunanji najvišji ideal, se dobro zavedamo, da leži zdravje in sila naroda ter države v zadovoljstvu državljanov brez ozira na vero in plemo. Zato tudi s polno vero in optimizmom pričakujemo nujno take ureditve. To stališče smo moško zastopali ob lanskim decembrskim volitvah in smo bili zato od izvestne strani napadeni in obtoženi, pa bomo to stališče odkrito branili tudi v bodoče, ker je to izraz svobodne in nepotvorjene volje večine naroda tudi v naših krajih.

»Istra« objavlja nekaj izvlečkov iz der Mannerjeve knjige »Die Jugoslawen einst und jetzt« (Jugoslavlani nekdaj in sedaj). List poroča:

»Marsikatera epizoda, iz našega življenja na Primorskem bo celo nekdanjim akterjem že manj znana, ako ne popolnoma zabrisana. Omenim naj samo odmev, ki ga je imel napad na tiskarno Edinost. Komu je še v spominu, da sta bila v zvezi s temi dogodki odstavljena tedanji zagrebški veliki župan in zadrski prefekt.

Odstavek, v katerem poroča avtor v Gortanovem procesu, zaključuje z besedami: »Danes se imenujejo po sedemnajstletnem kmetem fantu ceste in ulice v večini jugoslovanskih mest.«

zunanjega ministra Cincar-Markovića v Benetkah in Berlinu so imeli namen konsolidirati garancije Jugoslaviji v okviru novega položaja napram silam, s katerimi ima Jugoslavija redne odnose. Ta politika Jugoslavije, ki se vodi po iniciativi kneza namestnika, naglašajo željo Jugoslavije po okrepljeni prijateljskih odnosih z onimi sosedi, ki priznavajo nedotakljivost jugoslovanskih mej ter voljo sodelovanja z Beogradom.

Medtem ko je general Franco v Španiji baje velik svobodomislec, velja njegova žena Carmen, ki jo vidimo na sliki, za zelo pobožno žensko.

Anglija

Angleška diplomacija neumorno deluje. Pravkar je bil objavljen sporazum med Veliko Britanijo in Turčijo, ki določa, da bosta Turčija in Velika Britanija druga drugi z vsemi sredstvi takoj priskočili na pomoč v primeru eventualnega napada na eno izmed njiju, do katerega bi prišlo v območju Sredozemskega morja in zaradi katerega bi bila vojna v tem področju neizbežna.

Sporazum ni naperjen proti nobeni državi v območju Sredozemskega morja, a tudi proti nobeni drugi. Sporazum sloni na striktnem načelu recipročnosti.

Nove zveze

Nedavno so se pričela pogajanja med Francijo in Turčijo za sklenitev enakega pakta, kakor je bil sklenjen med Turčijo in Anglijo. Ta pakt bo podpisan istočasno kakor angleško-turški pakt. »Temps« poroča, da bo najbrže prišlo do sklenitve sličnega pakta Anglije in Francije tudi z Rumunijo. V pariških političnih krogih z zadovoljstvom ugotavljajo, da francosko-angleška diplomatska akcija uspešno napreduje.

Med Poljsko in Nemčijo

ni napetost še prav nič pojenjala, ampak se je prej še povečala. Širijo se različne vesti, vendar je težko reči kaj zanesljivega. Po dosedanjih poljskih poročilih vztraja Poljska odločno na svojem stališču.

Anglija in Rusija

Angleški listi izražajo prepričanje, da pride v kratkem do popolnega sporazuma med Anglijo in Rusijo. Listi so prepričani, da bo sedaj naglo prišlo tudi do sporazuma med Veliko Britanijo in Rusijo. Nekateri pišejo, da bi bila norost, ako bi si Velika Britanija ne zagotovila sodelovanja Sovjetske Rusije na temelju brezpogojne vzajemnosti v cilju, da se ohrani mir na svetu. Neki list pravi, da je Velika Britanija prišla do načelnega spoznanja te resnice prav tako kakor sta prišli do tega spoznanja vladi v Parizu in Moskvi, čeprav je treba priznati, da še

Kaj se godi po svetu

Jugoslovanski knez namestnik Nj. kr. Vis. princ Pavle je s soprogo kneginjo Olgo in spremstvom, ki so ga med drugim tvorili tudi zunanji minister g. Cincar-Marković, so se mudili na uradnem obisku v Italiji.

Ze v Postojni so visokim gostom priredili slovesen sprejem, nakar je knez namestnik s soprogo in spremstvom nadaljeval pot v Rim. Kakor v Postojni, je tudi v Rimu godba zaigrala jugoslovansko himno, nakar je našega kneza kot prvi pozdravil italijanski kralj in cesar Viktor Emanuel II., za njim pa kraljica Jelena, ki ji je naš knez namestnik nečak. Za tem je bil visokima gostoma predstavljen ministrski predsednik Mussolini.

Medtem je množica rimskega ljudstva pričela prirejati jugoslovanskim gostom viharne ovacije.

V Rimu so se med našim knezom namestnikom in italijanskim suverenom ob prisotnosti ministrskega predsednika Mussolinija in obeh zunanjih ministrov vršili važni razgovori o mednarodnih pereh vprašanjih. Po domnevah italijanskega tiska je imel ta obisk namen svečano potrditi in poglobiti medsebojne prijateljske odnose.

Kneza namestnika in kneginjo Olgo je sprejel tudi papež Pij XII. in se z njima zelo priščno razgovarjal. Pri tej priliki je papež odlikoval našega kneza namestnika in njegovo soprogo z redom »Sperron d'Oro«, ki spada med najvišja odlikovanja sv. stolice.

Vatikansko glasilo obisk Nj. Vis. kneza namestnika pozdravlja in mu pripisuje velik pomen. Po teh poročilih želi Jugoslavija mir na vseh mejah, Jugoslavija želi, da se sporazume z vsemi svojimi sosedi. Beograd je ojačil prijateljske zveze z Rimom in to prijateljstvo je našlo resnično razumevanje. Istočasno je Beograd ojačeval politiko v okviru balkanskega sporaz-

Takole so na rimskem kolodvoru pozdravili našega kneza namestnika Pavla. Od leve na desno vidimo na sliki osebnosti: italijanski kralj, italijanski zunanji minister grof Ciano, Mussolini in knez namestnik Pavle. Knez namestnik se je medtem s spremstvom že vrnil v domovino.

uma, čegar cilj je ohranitev sedanjega statusa quo na Balkanu. Jugoslavija smatra, da se s tem ni izneverila nobenemu obstoječim sporazumom. Sporazumela se je z vsemi svojimi sosedi. Tako je Beograd sklenil sporazum z Bolgarijo in Italijo ter so s tem bila končana prejšnja nasprotstva. Na osnovi teh iniciativ je Jugoslavija dobila od Bolgarije priznanje svojih pravic na Balkanu, od Italije pa priznanje pravic na Jadranu. Zadnji razgovori jugoslovanskega

obstojajo nekatere ovire, ki jih je treba prebroditi. Drug list naglašaja: Vsak predlog s strani Sovjetske Rusije z izjemo predloga, da se sklene sporazum, ki bi razdelil svet v dva ideološka tabora, bo v Londonu sprejet z najživahnejšimi simpatijami. Velika Britanija želi, da pride čimprej do sporazuma z Moskvo.

Poljska in Rusija

Namestnik poljskega zunanjega ministra Arici bo v kratkem odpotoval v Moskvo, da nadaljuje razgovore z namestnikom sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Potemkinom. Raz-

Jekleno zaklonišče v Birminghamu je ostalo pri poskusnem bombnem napadu popolnoma nepoškodovano. V njem je prostora za štiri osebe.

govori se v glavnem nanašajo na gospodarska vprašanja. Poljska bo po sklenjenem sporazumu uvozila v Sovjetsko Rusijo razne surovine.

Iz Mussolinijevega govora

V nedeljo je na fašističnem zborovanju v Turinu govoril italijanski ministrski predsednik Mussolini. Spricho napetosti v mednarodnem položaju je svet z veliko nestrpnostjo pričakoval njegovih izjav.

Najvažnejši odstavek v govoru je oni, v katerem podaja Mussolini svoje poglede na možnost ohranitve svetovnega miru in na možnost izbruha svetovne vojne. Glede tega se je izrazil Mussolini takole: Težko je to vprašanje za vse države, posebno pa za one, ki morajo ob določenem trenutku napraviti odgovornosti polni odločilni korak. Na to vprašanje odgovarjam, da po vseh objektivnih izkušnjah in po stvarnem položaju sodeč, v Evropi trenutno ni vprašanja, ki bi imelo tak obseg ali tako ostrino, da bi zaradi njega morala nastati vojna, ki bi se ne omejila le na Evropo, nego bi po logičnem razvoju dogodkov zajela ves svet. So vozliji v evropski politiki, toda ni še rečeno, da je treba zgrabiti za meč le zato, da bi jih razvozljali. Kljub temu pa obstaja slej ko prej potreba, da se ti vozliji razvozlajo, ker se včasih zgodi, da se trda realnost vendarle raje postavi pred nemoogočo negotovost.

V ostalem delu govora se je Mussolini postavil proti sistemu garancij zapadnih velesil.

Kljub vsemu poudarjanju miroljubnosti je vzbudila pozornost Mussolinijeve izjave, da se je gospodarska vojna dejansko že začela.

V Franciji in Angliji so sprejeli Mussolinijeve izjave z nekim zadoščenjem, diplomatska delavnost in vojna pripravljenost pa se nadaljujeta in izpopolnjujeta.

V Franciji so ukinjeni vsi vojaški dopusti, ker je po mnenju vojaških krogov verjetno, da bo zdaj Nemčija še bolj vojaško delavna.

Kmetška mladina

Grahovo

Po zadnji dramatični prireditvi našega Društva kmetjskih fantov in deklet se pridno pripravljamo na veliko manifestacijsko prireditev in praznik kmetjskega dela, ki mora postati vsakemu fantu in vsakemu dekletu pravi ponos.

Tekmo žanjic bomo skušali prirediti v eni izmed sosednjih vasi, da bodo tudi tam imeli priložnost slaviti največje vrednote človeštva sploh — to je kmetjsko delo. Pripravljamo tudi nekaj zabavnih in poučnih izletov, ki naj prinesejo v naše vrste veselje, razvedrilo in pouk. Tudi pri nas trdno verujemo v vero novega življenja, ki se sveti na obzorju.

Škofja vas

Mi smo sicer pozni z našim poročilom o minimalnem načrtu, povemo pa ob tej priliki, da tiho delamo in da smo že dovršen del minimalnega načrta izvedli.

Bohinjska Bistrica

Pripravljalni odbor Društva kmetjskih fantov in deklet je priredil v nedeljo, dne 7. maja izlet k Savici. Izleta se je udeležilo 44 kolesarjev in ravno toliko tovarišev in tovarišic pa je prihitelo peš. Nestrpnost pričakujemo, da bi oblast že enkrat naša pravila potrdila, da bi tudi mi začeli normalno prosvetno in kulturno delovati.

Veselimo se svoje mlade organizacije, ker vemo, da bo ta organizacija res naša, ki bo služila resnično samo našemu kmetjskemu in trpečemu človeku. Pri nas z vso odločnostjo hočemo iti po novi poti do resnične in končne zmage.

Novo mesto

Okrožje kmetjskih fantov in deklet v Novem mestu se pripravlja na izlet v Zagreb, da si ogleda tamošnje mladinske in gospodarske organizacije kmetjskega pokreta pri bratih Hrvatih. Pozivamo tovariše in tovarišice, da se priglasiijo pri predsedniku okrožja tov. Potočarju v Muharebu ali tajniku Jože Petriču. Izlet mora poudariti tudi našo dozorelost in složnost, zato ne odlašajte s prijavami.

Trebelno

V našem kraju je kmetška mladina dolgo čakala in gledala, kako se po drugih krajih naš mladi rod organizira in napreduje. Končno smo tudi pri nas pristopili k ustanovitvi Društva kmetjskih fantov in deklet, da bomo zamogli ustvariti vse one misli in načrte, ki jih kmetjsko-mladinski pokret v vsem našem narodu uveljavlja.

Ustanovni občni zbor Društva kmetjskih fantov in deklet na Trebelnem se vrši v nedeljo, dne 21. maja t. l. Takrat bomo postavili temelje nove postojanke mogočne kmetjsko-mladinske armade.

Letalci

Ruski letalci in njihova letala so si pridobili svetovno priznanje že s poleti čez severni tečaj v Ameriko in čez vso neizmerno Sibirijo. Brez pristanka so ruski letalci preleteli nad 10.000 km in postavili s tem daljinske in vztrajnostne rekorde.

Nedavno sta tvegala zopet dva junaška ruska letalca polet iz Moskve v Newyork. Kokinaki in Gordjenko sta imela na svojem letalu posebne naprave, ki so tajnost ruske letalske tehnike. Letalca sta letela proti zapadu čez Baltiške

države v višini 7 do 9 tisoč metrov. Na kanadskem ozemlju pa sta se morala spustiti zaradi teže letala, ker se je na nosilnih ploskvah letala nabrala težka ledena skorja in jima je zmanjkalo kisika.

Pri prisilnem pristanku blizu cilja so se letalu polomila vijak in krila, letalca pa sta dobila lažje poškodbe.

Let je trajal 22 ur in 56 minut. Povprečna brzina je znašala 348 km na uro.

Letela sta v skrajno slabem vremenu. Hrabra ruska letalca sta nadaljevala pot do Newyorka z drugim letalom, ki ju je prišlo iskat in ga je najelo rusko poslaništvo v Ameriki. Na newyorškem letališču je ogromna množica navdušeno sprejela ruska letalca.

Češko žito in orožje

Orožje, katerega je zasegla nemška vojska, predstavlja vrednost 300 milij. angleških funtov. Med drugim so Nemci dobili dva milijona pušk, več deset tisoč težkih in lahkih strojníc, več tisoč topov in okoli 200 milijonov nabojev za puške.

Velika podzemna skladišča v čeških utrdbah so bila napolnjena z živili. Nemci pravijo, da so Čehi imeli na zalogi živil za nad leto dni. Nemci so se okoristili tudi s češkimi utrdbami in s podzemskimi garažami za tauke in oklopne automobile.

Koliko je pri nas Židov?

Po zadnjih podatkih je v naši državi vsega skupaj 71.342 Židov. Od tega je tujih državljanov 3.082.

V dunavski banovini živi 15.788 Židov, v savski 19.427, v drinski 9.481, na ozemlju Beograda 13.728, v vardarski banovini 6.615, v vrbaški 813, v dravski 760, zetski 488, moravski 401, primorski 341. Po zaposlitvi je med temi Židi 1928 obrtnikov, 5212 trgovcev, 528 zdravnikov, 381 odvetnikov, 145 inženirjev, 50 veterinarjev, 101 lekarnar, 133 rabinov, 235 nastavljenecov židovskih cerkvenih občin, 107 učiteljev in profesorjev, 464 drugih državnih uradnikov, 4087 zasebnih nameščencev, 773 trgovskih potnikov, 549 trgovskih zastopnikov, 418 industrialcev, 113 bančnikov, 549 kmetov itd.

Mlatič

Keivice se porjavljajo

Pred nekaj meseci je bil razrešen svoje visoke funkcije podban drinske banovine Mihajlo Krečković, ki je bil nato pred par meseci obsojen pred sreskim sodiščem v Prijepolju na šest mesecev strogega zapor. Mihajlo Krečković se je proti razsodbi pritožil pred beograjsko kasacijsko sodišče. Sedaj pa poročajo časopisi, da je kasacijsko sodišče obsodbo v celoti potrdilo. Zagrebški »Jutarnji list« pravi ob tej priliki, da je ta dični Mihajlo po 11. decembru lanskega leta »brez najmanjšega premišljevanja vrgel na cesto iz službe nad sto banovinskih nameščencev, zaradi tega, ker so volili listo dr. Vladka Mačka.«

Revizija

Na razna vprašanja, ki jih dobivam v zadevi revizij po litijskem okraju, javljam tem potom, kar naj velja za Litijsko, Smartno in okolico, da se revizije trenutno še vršijo in bodo končale, kakor vedo povedati merodajni v nekaj dneh v popolno zadovoljstvo leve in desne. Za naprej pa prosim, dame pustite s takimi in sličnimi vprašanji pri miru — saj veste, da sem vprežen kakor vol in ne morem vsemu kaj!

Svoji k svojim! Kmetški list h kmetom, kmetje h Kmetškemu listu!

Cesta Jezero—Podpeč

Po dolgem času čakanja, smo končno vendarle dočakali, da se je klanec na banovinski cesti, ki pelje iz Iga na Podpeč popravil. O tem klanecu se je že pred svetovno vojno mnogo govorilo in razpravljalo, po vojni pa so se razprave, se razume, podvojile. Klanec je bil zelo velika in vpijoča ovira za promet. Naši vozniki in vprežna živina so bili pri prehodu klanca izpostavljeni neprestanemu mučenju sebe in živine.

Predlanskim se je začelo končno z delom, stroški so v primeru s koristjo prestavitve klanca tako majhni, da jih ni vredno omenjati. Do polovice klanca je cesta že gotova in lepa — druga polovica približno kakih 20 m pa je še za preurediti. Tukajšnje kmetско prebivalstvo se ne more načuditi, zakaj se še teh par metrov ne popravi in cesta odpre za splošen promet. Merodajni faktorji bi morali vedeti, da se vozi po tej cesti zlasti zadnje čase ogromne količine lesa in ni skoraj dneva, da bi ne doživeli pod klanecem neljubih prizorov, ki se vršijo med vozniki in vprežno živino. Prizadeto prebivalstvo izpod Krima prosi, ne prvič ampak že v stotič, da se ta nedostatek, ki nas že stoletja muči, končno uredi.

Ižanski furmani.

Iz naših krajev

Na prodaj so lepa posestva: Podvolovljek pri Lučah, pri Sv. Miklavžu, pošta Nova Štifta, v Doleh pri Litiji, Malem vrhu pri Skofljici, Kamenje v Bohinju.

× V Višnjem pri Bjelovarju je pred več dnevi izginil posestnikov sin Gjuro Cvijanovič. Zdaj so truplo našli v bližnjem potoku in tudi ugotovili morilce. Ti so ga bili najprej obdelali z nožem, ga nato pretepli s kolom ter končno še živo žrtev zvezali in jo vrgli v potok, kjer se je Gjuro seveda zadušil.

× V Bjelovaru je imel odvetnik dr. Kovačević te dni v svoji pisarni alimentacijsko pogajanje z nenavadnim zaključkom. Iz neke okoli-

ške vasi je prišla v odvetniško pisarno kmetska mladenka v spremstvu svojega očeta in nekega mladega kmetskega fanta. Vsi trije so prosili odvetnika, naj napravi pogodbo, po kateri bo mladenič dajal prispevke za otroka, ki ga pričakuje dekle. Ko so bila pogajanja že pred zaključkom, je mladi kmetič postal slabo in kmalu je kar v pisarni rodila zdravega cinčka. Mladi materi je nudila pomoč odvetnikova dekla in, ko so mater in otroka odpremili v bolnišnico, sta fant mlade matere in njen oče pod vtisom nenavnega dogodka brez vsakega prerekanja podpisala pogodbo o izplačevanju alimentov.

× V Banjaluki je cerkveno sodišče nedavno moralo obravnavati prav zanimiv in zamotan primer. Obtožen je bil pop Obradović iz neke vasi v kotorvarškem srezu, ker je poročil nekega mladeniča, ki je bil star šele 13 let. Po določitih pravoslavne cerkve morajo imeti ženi za seboj najmanj 16 let starosti. Cerkevno sodišče je popu očitalo, da je dobro vedel, da ženin še ni star 16 let. Obtoženi svečenik se je branil, da so mu ženinov oče in mnogi sorodniki dokazovali, da je fant že dosegel za zakonski stan predpisano starost. Cerkveno sodišče je uvedlo intenzivno preiskavo in zdaj se je izkazalo, da so 13letnega fanta že zdaj tretjič ženili. Njegov oče je zdaj ukanil že tretjega duhovnika. Prvič so dečka oženili, ko je bil star komaj 10 let, drugič pa v začetku lanskega leta. Bile so to navadne spekulacije z doto in vse tri neveste ali žene so takoj po poroki utekle. Zadnja nevesta je bila stara 25 let. Ko je bilo vse to ugotovljeno, je prišla zadeva pred okrožno sodišče, ki je očeta mladega ženina obsodilo na nekaj mesecev strogega zapor.

× V Zagrebu so stražniki prijeli mladega, a toliko bolj spretnega sleparja. To je neki Jože Wimmer, doma iz Laškega. Fant, ki je star komaj 20 let, je v Ljubljani in drugod odnesel raznim trdkam nekaj radio-aparatur, češ da jih kot trgovski zastopnik kupuje za podeželske interese. Razen za radio se je fant zanimal še za razne druge stroke, za manufakturo, galanterijo itd., a kjer je mogel, je odnesel tudi kaj zlatnine in denarja. Pred dnevi so ga orožniki skoraj zajeli v vlakcu med Metliko in Karlovcem, a je planil iz vagona in se pridružil ciganom. Iz Bele

Krajine se je pritepel v Zagreb, kjer se je izdajal za elektroinženirja, nekaj časa pa je nastopal tudi kot dr. Sonnenfeld, specialist za nestrane bolezni. Pred dnevi je bil aretiran v Miramarski ulici v Zagrebu, ko je pravkar prodajal kos manufakturnega blaga sumljivega izvora. Wimmer se je moral zaradi svojih sleparij zagovarjati najprej v Zagrebu, nato pa se bo še v Ljubljani.

× Po Vojvodini in Dalmaciji je pred kratkim divjalo strašno neurje. Dunavska banska uprava je odredila posebno komisijo da bo ocenila škodo, povzročeno od strašnega neurja v Novem Sadu in okolici. Zvečer so bile najprej močne plohe, pozneje pa se je vsipala debela toča, ki je strašno opustošila vinograde in sadonosnike. Veliki vrtovi Novega Sada in okolice so popolnoma uničeni, a tudi vinogradi in sadovnjaki so od debele toče tako okleščeni, da gre škoda v milijone. Iz Splita, Sibenika in Dubrovnika pa poročajo upravi primorske banovine o veliki škodi, ki jo je povzročila orkanska burja združena s ploho. Po burji so bili hudi nalivi in so hudourniki razorali njive, vrtove in vinograde.

× Opozorilo lastnikom travnikov! Prejeli smo: Često se primeri, da zbolijo živinice in ga napihne tako, da pogine, če ni hitre živinodolne pomoči. Vzrok tega obolenja iščejo navadno povsod, samo ne tam, kjer je v resnici. Skrajni čas je, da rešite živino trpljenja, sebe pa velike škode. Po dolinah, na ravnicah, zlasti ob jarkih in potokih vidim vse polno strupene čmerike, pravilnejše podleska (Culchimum). Ta rastlina uničuje vsako leto mnogo živine. Če n. pr. krava zaužije samo malo te rastline, izgubi mleko, večje količine pa jo napno tako, da često pogine. Zato je nujno potrebno, da pohitite in izrivate strupene rastline. Pred 30 leti je bila Bistriška dolina pri Zagrebu polna tega strupa, ki je ugonabljal živino. Na to sem opozoril takratnega bana, ki se je kmalu pripeljal v dolino in si ogledal to strupeno rastlino, nato pa izdal po podrejenih oblastih nalog, da je treba to »divjo turščino« v osmih dneh temeljito odstraniti. Ljudje so izvršili nalog in kmalu je bila strupena rastlina iztrebljena, ljudje pa so bili rešeni skrbi in škode.

Čotasti strah

(Nadaljevanje.)

Čotasti strah je hodil in hodil, da se mu nikamor ne mudi in sploh nima nobenega cilja. Niti zver ne zna bolj mešati zasledujočih psov kakor je ta mešal naju. To mora vsekakor biti človek — se mi je medlo dramilo v mislih —, zločinec, ki miselno sklepa, ali pa blaznež.

Končno se je odločil za neko ulico, ki je bila podobna blatni, razvoženi poti. Njegovo šepajočo hojo sva tu lahko bolj natanko opazovala kakor preje po krajših ulicah. Ob svetilkah se je iz megle jasno odražalo drevje. Zdelo se mi je, da ne more več biti daleč do jutra. Iz neke predmestne beznice je stopil delavec. Čotasti strah je hušknul mimo njega, kakor da ga sploh ni opazil.

Mimogrede je Feliks hrope vprašal:

— Ta človek, moški, ki je pravkar šel mimo vas; ali veste?

Nagovorjeni je potisnil roke v hlačne žepe in se razkoračil, češ:

— Kakšen moški? Kdo neki? Menda ste pijani.

Nato sva začela spet dirjati kakor za stavo. Medtem sva jela zopet leteti.

Malo niže spodaj je zasledovani nenadoma izginil v neko še nedozidano hišo. V slabi razsvetljavi rdeče luči, ki je čisto po predpisih gorela tamkaj, sva se opotekala po kupih skalovja, opeke, tramov, desak in peska. Nenadoma me je Feliks krepko potegnil nazaj. Tik pred

nama je zijal prepad. Samo korak še, pa bi bila strmoglavila vanj. Kljub mraku in megli sva spoznala, da stojiva pred velikim pokopališčem, polnim grobnic in cipres.

»Tja, tja doli!« je kriknil Feliks.

Res sem zagledal konec lestve pred seboj. Feliks je medtem že previdno stopal po klinih navzdol, a jaz brž za njim. Globina se je pošastno gubila v temi. Ko bi ne bil razburjen, bi si ne bil nikoli upal na tako pot, to noč pa sem taval slepo dalje kakor mesečen.

Izkazalo se je, da je lestva hudo kratka. Raznjo sva se morala spustiti po ilovnatem pobočju dalje v nižino. Kdo ve, kako daleč pred nama je že čotasti neznaneč! Ali ga bova dohitela?

Cudovito! Ko pridrčiva vsa umazana, blatna in opraskana na pokopališče, zagledava šepajočo senco komaj nekaj korakov pred seboj. In strahotni lov se je nadaljeval sedaj po tihi poljani mrtvih.

Dirjala sva po drevoredu med grobovi. Mrežna vrata malih nagrobnih kapelic so se mi zdela strašna, ko sem hitel mimo. Bog ve kakšne koščene roke se bodo iztegnile skozi njega in me zgrabile? Megla in mesečina sta še postotajala občutek groze. Sence grobnih ograj so se nama zdele kakor zaklopna vrata, razvrščena po tleh ko tajinstvene pasti.

Zdelo se je, da naju čotasti strah ne misli več na slepo begati križem. Bilo je, kakor da se je odločil za vsakdanjo, njemu natanko poznano pot. Nisva več dirjala, ampak sva se hropé, opotekaje in kakor pijana komaj še vlekla dalje.

Nenadoma si je Feliks toliko opomogel, da je rekel:

»Ga že imava. Pojdiva tja!«

Pahnil me je v drug drevored, ki se je odpiral pred nama, medtem ko je sam spet po drugem preganjal šepajočo prikazen. Nekdanji vojak se ni zmotil. Oba drevoreda sta v resnici tvorila en sam krog. Čotasti je torej najin!

Obstal je in stopil na gomilo. Tam je bil za trenutek kakor okamenel. Najina utrujenost je popolnoma izginila. S skokom, ki ga še danes občudujem, sem mu planil nasproti, medtem ko sem skozi meglo videl, kako je Feliks z druge strani planil nadenj. Torej končno le —!

Nič. Samo najine roke so se srečale. Tajinstveno bitje je izginilo kakor plamen, ki ugasne. Krog in krog so molčali sami nizki, že sesedli grobovi, nikjer pa nič takega, kamor bi se bilo lahko skrilo kako človeško bitje.

Kaj je sedaj na tem?

Kakor v slutnji posvetim z vžgalico in blestečega marmorja razberem napis v zlatilčrkah na nagrobniku. V ta grob, prav v ta grob je izginil pošastni privid. Napis se je začel takole:

Tukaj počiva

Emil Mlakar

umrl 6. junija

v 47. letu svojega življenja

Ne bom pravil, kako sva v megli tavalala nazaj v mesto. Feliksu sem doma pred nosom zaloputnil vrata, si vbrizgnil morfija in sem kmalu nato ves izmučen zaspal kakor mrtev.

(Dalje.)

† Josip Šlibar. V Moravčah je umrl po daljši bolezni v 76 letu starosti ugleden posestnik in krojaški mojster g. Josip Šlibar. Pokojni je bil marljiv, priden gospodar in vzoren oče svoji družini. Ohranili ga bomo kot zvestega tovariša v trajnem in častnem spominu. Njegovim užaloščenim naše iskreno sožalje.

× V Zeleni jami in sploh tem delu ljubljanske okolice je zadnjo soboto padlo toliko toče, da je še v nedeljo kupoma ležala po vrteh.

× Jugoslavija je v vrsti pridelovalcev bakra osma na svetu, v Evropi pa tretja. Največ ga pridelava Severna Amerika.

× Društva, knjižnice in čitalnice, sodelujte pri nagradnih ugankah humoristično-satiričnega lista »Cik-Cak«. Ze v drugi številki je razpisanih za uganke, ki so bile objavljene v 1. številki, za nad 400 din nagrad. Kdor prve številke ni prejel, pa bi želel tekmovati, naj piše upravi in priloži 150 din v znamkah, pa bo z obratno pošto prejel izvod. Naslov uprave je: Ljubljana, Sv. Petra nasip 53.

× Nenavadna igra cen se je pojavila letos na našem žitnem tržišču. Navadno je pšenica dražja ko oves in ječmen, letos pa se prodaja pšenica po največ 150 din metriški slot, ovas in ječmen pa po 160 din in več.

× Romarsko cerkev pri Novi Štifti so obiskali roparji in odnesli z Marijinega kipa v glavnem oltarju 20 prstanov, med katerimi je bilo 6 zlatih.

× V Vrbi blizu Kraljeva so našli v nekem grmu ubitega 15letnega kmetskega sina Ladi-slava Tomiča. Orožniki sumijo, da sta zločin izvršila dva dečka, ki so ju tudi prijeli.

× Na račun kmetskih dolgov je doslej izterjala PAB 298 milijonov dinarjev. Od tega zneska je morala banka denarnim zavodom za dokončno prevzete dolgove oddati doslej 154 milijonov 155 tisoč dinarjev.

× V Zemunu je požar nedavno uničil tovarne »Holbus«, »Favorit« in »Metaligator«. Požar je nastal zaradi kratkega stika v električnih strojih.

× Cik-Cak izide 20. t. m. v tretji številki. List od številke do številke vidno napreduje ter je res zanimiv in zabaven. Dobite ga v vseh trafikah. Ako ga pri vas še ni, pišite upravi Cik-Caka, Ljubljana, Sv. Petra nasip 53, da vam pošlje list na ogled.

× V Metavi pri Mariboru je nedavno zgorela viničarija, ki jo je upravljala viničarka Marija Kaloh. Vzrok požara je ostal neznan.

× V Melju nameravajo zgraditi novo elektrarno, ki bi s tokom oskrbovala zlasti Sv. Peter in kraje v spodnjem delu košarške občine.

× V Ljubljani zaradi slinavke in parkljevke v okoliškem okraju danes ni bilo živinskega sejma, ker ga je oblast prepovedala.

Posestvo

80 johov, 2 hiši z gospodarskimi poslopji, gostilna, trgovski lokali na Bloški polici, križišče cest, se kot celota ali deljeno po posameznih parcelah ugodno proda. Informacije daje Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani ali njena podružnica Rakek.

× V Slovenski Bistrici se je za pokopališčem obesil 55letni bivši rudar Pavel Maršič. Visečega mrtvega pa sta izropala neki 10letni in neki 12letni šolarček, ki sta pobrala iz mrtvečevih žepov samokres in uro, nakar sta mu snela tudi klobuk in si ga nataknila na glavo. Šolarčka sta svoje dejanje priznala. Dogodek priča o nenavadni srčni surovosti mladine, kar vzbuja v človeku resne skrbi za bodočnost.

× Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani izplačuje nove vloge dnevno v vsaki višini.

× V Sevnah pri Stopreah je v gozdu podiral drevje 65letni preužitkar Jakob Lampret. Pri tem ga je po nesrečnem naključju tako oplazilo vejevje padajočega debla, da je mož na mestu izdihnil.

× V Megojnicah pri Grižah je bil pred tremi leti izvršen roparski umor, ki je ostal še doslej nepojasnjen. Takrat so našli v vinogradu umorjenega posestnika Antona Golavška. Mož je imel roke zvezane na hrbtu. Pred kratkim pa se je zdaj neki posestnik zarekel tako, da je padel sum nanj. Orožniki so ga že aretirali in izročili celjskemu sodišču. Pri zaslišanju se je mož zapletel v taka protislovja in ga poleg tega obremenjuje toliko pr., da je sum vse bolj utemeljen in zgoščen ter je verjetno, da bo zločin sedaj po treh letih pojasnjen.

× V Spodnji Gorici pri Račah je utonila v greznici v času slučajne odsotnosti staršev 2letna posestnikova hčerka Emilija Damjan.

× V Prekmurju bodo letos zgradili šest mostov in so potrebni krediti že odobreni.

× V Starem trgu pri Krškem je umrla posestnica Marija Zupančičeva. Zenska, stara že 60 let, se je zdravila po navodilih padarja, kar je morala plačati z življenjem.

lv. Nemec:

Sandžak do Plevlja

Rešeta na oknih, črna streha

Kakor razstreseni grobovi — tako čudna in skrivnostna so tudi okna na muslimanskih hišah. Po zunanosti je hiša kaj nenavadno zgrajena, mora pa poleg tega imeti tudi posebno ograjo. Vse skupaj pa bi človek še nekako razumel, saj imajo ljudje različne okuse, pa tudi hiše različno gradijo; toda — kadar se človek ozre v okna, v tista okovana in z lesenimi rešeti zamrežena okna, tedaj razum in misel zadenevata v hladno praznoto, da te zaboli v srce! Spreletelo me je po vsem telesu, ko sem včasih videl zvedavo oko zreti skozi oglate luknje, takrat sem čutil zimo — hudo zimo —

... In kdo more razumeti od nas — čudna pota človekova — ki sam sebi krade svobodo, ki sam sebe uničuje in mrevari največje notranje lepote. Kakor ranjenec sem krevsal mimo zamreženih oken, v mislih sem hrepenel po koščku svetlobe, da bi mi se vsaj v meglenih obrisih prikazal vzrok človeških zmot. Nenadoma se mi tresniči želja; vidim jasno nebo, tisti sveži plevljanski zrak drhti v soncu, moje oči se ujamejo s črnimi strehami — rdečilo čeremide je popolnoma izginilo, lesene strehe pa so izgledale kakor ožgana strašila. Človek je na mah občutil vse okrog črno — črnina je objela svetel dan in kakor moreča kuga tlačila spoznanje. Strašno je takrat pri srcu, kadar človek spozna resnico in pri belem dnevu vidi mrak; kadar vidi v sosedu, v bratu in tovarišu črnega človeka! Težko je to napisati, da bi človeški razum bral iz resničnega življenja resnične občutke, toda eno lahko skromno rečem, kdor seveda hoče poslušati — vsakomur ne bo dano, da so črne strehe naše puble človeške glave, da so v vsem našem telesu mrežaste luknje, iz katerih zre praznina in veje ledeno mrzel hlad...

Obilna pena - lahko pranje!

Če se milo tako dobro peni kot Schichtovo terpentinovo milo, pranje ni niti na pol tako naporno. Perilo bo popolnoma čisto, ostane nepoškodovano in vas vedno znova razveseljuje s svojo bleščečo belino.

SCHICHTOVO TERPENTINOVNO MILO

Jasno mi je, sem dahnil nekoliko lažje v sveži zrak! Jasno vidim pred seboj črnino in rešetasta okna, vidim in se zavedam, da je to tukaj resnično, da se lahko zagradi in potiplje. Razumel sem, da je črna streha in zamreženo okno posledica krive miselnosti, ki jih morajo dejanja novega človeka odstraniti in pokazati vsem nam revežem resnico, da se bo človeško dostojanstvo dvignilo iznad današnje nesreče...

Ko vas danes v duhu gledam — plevljanske hiše in vaše črne strehe, zidove iz blata, dasiravno vse okrog štrli kamenje, zamrežena okna — kakor pri naših spovednicah, me nekaj grabi in istočasno sprošča v vsej notranjosti, da bi z vso močjo svojega duha objel črne strehe in okna in zidove, da bi vse zableščalo v zraku, da bi izginil strašen hlad iz naših bivališč.

Priznati moram, da pri nas ni črnih streh, ni zamreženih oziroma rešetastih oken; povsod pa kljub temu vidim temo — črnino, tisto umazano črnino, ki se je poštenjak s studom mora izogniti. V mojem srcu kipi v tem trenutku trdna vera, da se bomo sprostili vsi skupaj črnih streh, tistih nesrečnih oken; naši plevljanci naj svobodno uživajo gorski zrak, naj nežna dekleta zro v bistro modrilo skozi svetla in široka okna, da se jim bodo razširila ljubeča srca v nezmagljivo plemenitost, ki pomeni silni naš rod, globoko značajnost, ki je bila samo po črvivem tujeu nagrizena! Poglejte tudi pri nas dekleta in vi fantje v naše jasno nebo, da vas ne bo strlo zlo! — — —

Najvernejši glasnik slovenskega podeželja je že dvajset let Kmetški list. Prijatelji, odprite mu vrata v vsako pošteno kmetško hišo!

Živinski sejmi

Na zadnji živinski sejem v Mariboru so prignali 488 glav in sicer 2 konja, 9 bikov, 94 volov, 376 krav in 7 telet. Prodali so 305 glav. Cene so bile naslednje: debeli voli 3'75 do 4'50, poldebili voli 3 do 3'75, plemenski voli 4'25 do 5'50, biki za klanje 3'25 do 4, krave debelo 3'50 do 4'60, plemenske krave 3'25 do 4'50, krave kio-basarice 2 do 3, molzne krave 4 do 5'50, breje krave 3'50 do 4'50, mlada živina 3'75 do 5, teleta 4'50 do 6 din za kg žive teže.

Ko prečitata Kmetški list, dajte ga lepo v žep in pokažite ga sosedu. Opozorite ga na važnejše članke, ki so pisani v duhu kmetškega pokreta. Ne bo vam treba tega ponoviti trikrat, pa boste imeli pridobljenega novega naročnika za prihodnje leto.

Sejmi

21. maja: v Vidmu ob Savi.
22. maja: v Cistercijskem samostanu v Stični, Tržišču, Vinici, Grahovem, Rajhenburgu, Velenju, Poljčanah, Središču, Zidanem mostu.
23. maja: v Kamniku, Laškem, Mariboru, Ormožu, Ljutomeru, Sv. Petru pod Sv. gorami, Rakičanah, Dol. Lendavi, Martjancih.
24. maja: v Zirovnici, Novi vasi, Celju, Trbovljah.
25. maja: v Št. Rupertu, Vel. Laščah, Mali gori pri Kočevju, Mengšu, Radečah pri Zid. m.,

„Kmetški list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, polletno 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Št. Gotardu, Gor. Radgoni, Vitanju, Kotljah, Podčetrtku, Veračah, Svetini, Turnišču.

27. maja: v Stari gori obč. Podsreda, Brežicah, Celju, Trbovljah.

Važnejša radio predavanja

Nedelja, 21. maja: 17.00: Izbor in pridelovanje fižola — 19.30: Gasilstvo — narodna organizacija.

Ponedeljek 22. maja: 18.00: O psihopatiji — 18.40: Kulturna zgodovina koroških Slovencev — 19.30: Ideal človeka-junaka v naši narodni poeziji.

Torek 23. maja: 18.40: Človeški tipi in značaji — 19.50: Deset minut zabave.

Sreda 24. maja: 18.00: Jezik najdražja dota — 18.40: Podlaga za odmero posrednih in neposrednih davkov.

Petek 26. maja: 18.00: Vrtnarstvo.

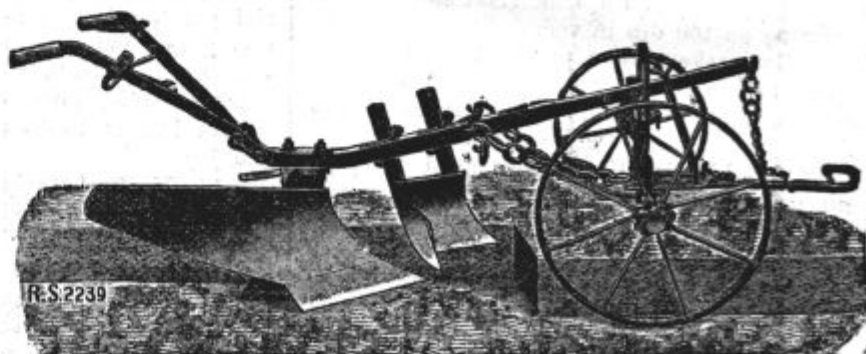
Sobota 27. maja: 19.30: Slava naše trte — 20.00: O zunanji politiki —

ZA SPOŠTOVANJE IZKAZANO
MATERI
ZA SOČUTJE IZRAŽENO MENI
IN MOJIM
ISKRENA HVALA!

VELIKE LAŠČE, 16. MAJA 1939

IVAN PUCELJ

SACK-OVI PLUGI so najboljši!

Dospela je nova pošiljatev Sack-ovih plugov. Naročite takoj, ker je pričakovati podražitev surovin in s tem tudi plugov. Dalje nudimo po ugodnih cenah razno drugo kmetijsko orodje, stroje, zaščitna sredstva, umetna gnojila in razna hraniva ter druge potrebščine. V zalogi jih ima Kmetijska družba in njena skladišča v Celju, Konjicah, Mariboru in Novem mestu

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

f. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud, superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilekega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarni blo-vacc, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Kmetški hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavlj: Kmetškimdom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%,
vloge proti odpovedi — 5%.
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune